

Tiltaksplan for Norges Nasjonalparklandsbyer 2012 (-13)

*”Nasjonalparklandsbyene skal være det beste vertskap for
tilrettelagte opplevelser av natur- og kulturarv.”*

Innledning

Tiltaksplanen er basert på NPL-strategi, (Siste Skrik 2011) og prosjektplan for Norges nasjonalparklandsbyer 2010-2013

Visjonen om at Nasjonalparklandsbyene skal være «det beste vertskap for tilrettelagte opplevelser av natur- og kulturarv» ligger til grunn for prioriterte tiltak basert på følgende satsingsområder:

1. Intern forankring - erfaringsutveksling
2. Overordnet merkevarebygging og synlighet
3. Vertskapsrollen
4. Kompetanseheving blant barn og unge
5. Miljø
6. Lokalmat og råvarer
7. Tilrettelegging og pakking av produkter og tilbud

Planen inkluderer tiltak som skal gjennomføres i nettverket for nasjonalparklandsbyer. enkelte tiltak gjøres som pilotprosjekt lokalt i en landsby med mål om overføring til alle landsbyene, mens de fleste er fellestiltak som skal gjennomføres i alle landsbyene innenfor en gitt tidsperiode.

En har valgt å fokusere på felles utvikling av nasjonalparklandsbyene med lokal tilpasning. Det er viktig at hver landsby får utviklet seg og sin identitet samtidig som en forsøker å bygge opp en nasjonal merkevare med felles uttrykk og satsinger. En har likevel valgt å prioritere vekk tiltak som innebærer kun lokal stedsutvikling i denne planen, da en ønsker en tydeligere prioritering av verdiskapingsmidler til konseptutvikling av nasjonalparklandsbyene.

Tiltaksplanen legger opp til et høyt ambisjons- og koordineringsnivå, dette fordi det er krevende å lansere et nytt begrep og en posisjon i et marked som allerede er ganske mettet av spennende tilbud og aktiviteter. En har også ved flere anledninger pekt på viktigheten av et større behov for felles koordinering og gjennomføringsevne på nettverksnivå (evaluering av forprosjekt, Telemarksforskning, TF-notat 2/2011 og NPL-strategi , Siste Skrik 2011) slik at økte ressurser til prosjektledelse/administrasjon er lagt inn budsjett et for 2012-13

Begrepsavklaring:

NP = Nasjonalpark

NPL = Nasjonalparklandsby

NPK = Nasjonalparkkommune

NPS = Nasjonalparksenter

VSP = verdiskapingsprogrammet for naturarven

1 Intern forankring – erfaringsutveksling

Tiltak som sikrer lokal medvirkning, mobilisering, kvalitetssikring og forankring av prosjektet.

1.1 Tiltaksmidler til fellestiltak for bygda (alle) kr 750 000

Midler som lag/organisasjoner/bedrifter og privatpersoner kan søke på, evt. mobiliseringstiltak, for å gjennomføre fellestiltak til beste for bygda. Opprydning, tilrettelegging, skilting, rydding av stier, informasjon, forskjønning er eksempler på tiltak disse midlene kan brukes til. Involvering og forankring er viktig ved prioritering av disse midlene til denne typen tiltak.

1.2 Markedsundersøkelse (Vingelen) 50 000 kr

Tiltak planlagt i 2011 men avvirket kommunikasjonsstrategi for NPL. Gjennomføres ved intervjuer av besøkende med hjelp av spørreskjema. Gjennomføres i Vingelen i 2012 med tanke på overføringsverdi til de andre NPL. Finansieres også med overførte VSP-midler fra 2011 (30 000 kr).

2 Overordnet merkevarebygging

2.1 Administrasjon, koordinering og prosjektledelse 1 100 000 kr

Med bakgrunn i flere evalueringer og erfaring etter 3 år i prosjektet ser en et sterkt behov for å øke felles koordinering og prosjektledelse. En ønsker å opprette en 100 % stilling som koordinator/daglig leder for nettverket.

Fra Kommunikasjonsstrategien (Siste Skrik kommunikasjon):

Prosjektet trenger en person som kan fronte dem og som kan være en strategisk pådriver og diskusjonspartner for de forskjellige Nasjonalparklandsbyene i det daglige slik at man sikrer fremdrift og gjennomføringsevne. Det anbefales derfor at det avsettes midler til ansettelse

Fra evaluering av forprosjekt(Telemarksforskning):

I krevende utviklingsprosjekter undervurderes ofte behovet for gode ressurser til ledelse. Vår anbefaling er at det etableres en hel stilling som prosjektleder i den resterende prosjektperioden med fokus på koordinering og ledelse på tvers, og at det er én person som innehar denne. Når det gjelder kompetanse-behovet, og eventuelt tiltak for å heve kompetansen til prosjektledelsen, er vår anbefaling at dette utredes i styringsgruppa i samråd med DN. Det kan være til hjelp for dagens ledere og delprosjektledere i utviklingen av denne kompetansen, og det kan være til hjelp når stillinger utlyses og nye prosjektledere og delprosjektledere skal ansettes.

Arbeidsoppgaver for en daglig leder for nasjonalparklandsbynettverket:

1. Hovedoppgave: arbeid med konkretisering av kriteriene for nasjonalparklandsbyene frem til evaluering av pilotprosjektet.
2. Holde tett dialog med overordna myndigheter og aktører.
3. Kontaktperson, koordinator for nettverket; organisere styringsgruppe og arbeidsgruppe, gjennomføre fellestiltak, sentral forankring («hands on», organisere), ekstern finansiering/søknader, drift, opprettelse av nettside og andre informasjonstiltak.

4. Konsekvensutredning og samordning av aktører med NP som verdiskapingsressurs; NPK, NPS og andre.
5. *Overordnet posisjonering, forankring*
Oppgave for styringsgruppe, daglig leder og evt. innleid kompetanse. Distriktsmeldinga, revidert reiselivsstrategi, Innovasjon Norge generelt er viktige arenaer for dialog i 2012.

En bør også ha økonomiske rammer for å leie inn spisskompetanse ved gjennomføring av enkelte tiltak.

Lokal forankring - drift

En ser behov for økt prosjektledelse lokalt i nasjonalparklandsbyene, dette sikrer gjennomføring av fellestiltak, tilstrekkelig deltakelse i nettverket og utvikling av tettstedene som nasjonalparklandsbyer i tråd med felles satsing. Det bør være minimum 50% stilling lokalt i hver kommune. Dette må forankres i samarbeidsavtalen.

Spesifisert budsjett administrasjon, prosjektledelse:

Lønn, sosiale kostnader, 100 %, 1 år	625 000
Kontorleie og andre adm . utgifter, utstyr	75000
Reisekostnader	100000
Innleid konsulentbistand, evt kompensasjon til kommuner for arbeid med fellestiltak	150000
Møter styrings- og arbeidsgruppa, prosess	150000

Frem til daglig leder/prosjektkoordinator er på plass søker en å dekke lønnsutgifter til lokale koordinatører /prosjektledere for medgått tid til nettverksarbeid.

2.2 Informasjon

1 000 000 kr

En har valgt å sette av en pott til informasjon og markedsføringstiltak, dette innebærer utgifter til etablering på web og sosiale medier, utgivelse av «nasjonalparkmagasin» lokalt i alle landsbyene, samt ulike informasjons-, profilerings og markedsføringstiltak. Det søkes også om finansiering fra Bulyst-satsinga til informasjonstiltak.

Web

www.nasjonalparklandsbyene.no vil være den viktigste markedsføringskanalen og kan i tillegg til å være en ekstern internett portal for Nasjonalparklandsbyene også fungere for den enkelte nasjonalparklandsby og dennes aktører samt som et intranett for involverte lokale aktører.

En må utrede behov, ambisjonsnivå og målgrupper (i dialog med DN) før etablering av nettside. Sosiale medier må administreres og driftes.

Nasjonalparkmagasin

Utgis i alle landsbyene i løpet av 2012-13, kostnad rundt 150 000 hvert sted. Viktig informasjons- og forankringstiltak. Lokalt særpreget men noe felles informasjon rundt nasjonalparker, bruk-vern verdiskapingsprosjekter etc.

Link til Geilo sitt magasin i 2011 er her:

http://www.hol.kommune.no/PageFiles/36523/Hol%20Nasjonalparkkommune%20Magasin%204-11_7korr-oppslag.pdf

Profilering

Det er stadig behov for markedsførings og profileringstiltak i nasjonalparklandsbyene. Utarbeides sentralt for å sikre kvalitet og felles standarder men med lokal tilpasning.

3 Vertskapsrolla

Her inngår en rekke tiltak som økt vertskapskompetanse, tilrettelegging og informasjonstiltak

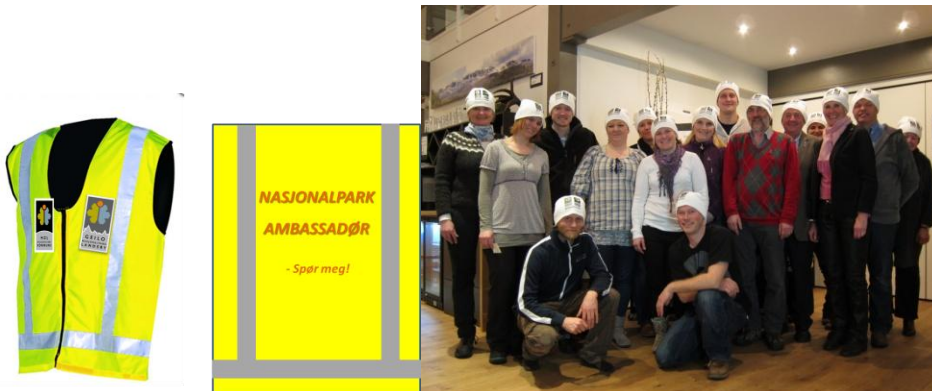
3.1 Vertskapskurs/ambassadørarbeid

250 000 kr

Flere av nasjonalparklandsbyene har gjennomført vertskapskurs, dette standardiseres og videreutvikles og det sikres et minimumsnivå for gjennomføring av kurs lokalt. Gjennomføres i alle landsbyene i 2012-2013.

Lokal tilpasning med kvalitetssikring gjennom nettverket.

Det søkes også om midler fra Bolyst-satsinga til oppbygging av vertskapskurs og ambassadørskoler.

4 Kompetanse barn unge

4.1 Utvikle og systematisere undervisningsopplegg (Vingelen – alle) 250 000 kr

Tidligere rektor Leif Vingelen skal bistå prosjektleder Manuela Hugger (som arbeider med et prosjekt om naturpedagogikk) ved å tilpasse det pedagogiske opplegget til skoleverket/læreplan, samt å sørge for god overføringsverdi til de andre nasjonalparklandsbykommunene. Tett dialog med ressurspersoner i nettverket er en føresetnad og en legger opp til et felles seminar med skolefaglig ansvarlige frå alle landsbyene.

4.2 Vidareutvikling av Rådyrtrakkert – Naturstig for barn

30 000 kr

I 2011 var eitt av tiltaka i Lom å lage ein naturstig knytt til Norsk Fjellmuseum – Jotunheimen og Reinheimen Nasjonalparksenter. Naturstigen, som fekk namnet Rådyrtrakkert, er nå ope heile sommaren, samt på bestilling eller ved spesielle høve. Hovudfokuset til Rådyrtrakkert er å gje barn kunnskap om dyr i nasjonalparkane på ein spennande og interessant måte.

Nå er naturstigen som nemnt oppe, men for å gje produktet meir tyngde er det ynskjeleg å skape gode historier rundt dyra og ”personifisere” dei. Korleis vi ynskjer å formidle dette er noko usikkert, men ideane er mange. Alt frå brosjyrar til film.

Pilotprosjekt spm ønskes videreført til fleire av landsbyene.

4.3 Prosjekt rekrutt og Skarveskola (Geilo)

30 000 kr

Pilotprosjekt med god overføringsverdi til alle landsbyene.

Videreutvikling av tiltak startet opp i 2011. Pilotprosjekt for 9. klasse, i 2011 var tema rakafisk, en ser på mulige andre tema i 2012.

Målsetning med prosjektet er å nå frem til de som skal overta bygdas næringsliv i relativt nær fremtid. Gjennom gode opplevelser sørge for å rekruttere ungdom til så vel ambassadører for egen kommune som til jeger- og fisker-miljøet.

Skarveskola er etablert som undervisningsopplegg for 6. trinn i Hol kommune. En ønsker et prøveprosjekt for oppfølging av deltakere på skarveskola:

- Oppmøte ved fjellmatsenteret, og repetisjon av noe som ble omhandlet på Skarveskola, Bake/lage mat med råvarer fra fjellet / nasjonalparken og vise film om fjellrevprosjektet

5 Miljø

5.1 Miljøfyrtårnsertifisering (alle) 150 000 kr

Bidra til at private bedrifter og kommunale virksomheter kan gjennomføre miljøsertifisering (felles kurs, evt. sponse egenandel til konsulent, sertifisering)

For å få fortgang i tiltaksarbeidet retta mot miljø i næringslivet, vil en støtte sertifisering og miljøtiltak for bedriftene som ønsker å miljøsertifisere seg.

Målet er å ha eit grønt reiseliv!

5.2 Prosjekt El-sykkel (Vingelen) 30 000 kr

Merkede sykkelveier og utleie av sykler fra Bunåva. Samarbeid med lokal sykkelreparatør og selger. Pilotprosjekt som kan overføres til alle landsbyene.

6 Måt/råvarer

6.1 Arrangement for markering av nasjonalparkstatus (alle) 150 000 kr

Evt. samarbeid med eksisterende arrangement. Eksempelvis Landsbydager, VM i reinkjøtt, Matfestival, Nasjonalparkdag,

Fokus på lokal mat er viktig. En er også bevisst erfaringsutveksling, i form av for eksempel landsbyhopping.

7 Produktutvikling

7.1 Kursrekke Innovasjon Norge (alle) 250 000

Kompetansehevingsprogram for reiselivsbedrifter: Kurs i bærekraft, opplevelsesproduksjon, Pakking, salg og distribusjon og «hvordan bli synlig på web». Viktig tiltak som har potensial til å løfte og synliggjøre næringsaktører i nasjonalparklandsbyene, øke lønnsomhet og øke bevissthet rundt bærekraft og miljøsertifisering.

Samarbeid med IN om gjennomføring og finansiering (evt. ta initiativ til regionale kurs).

Målet er å gjennomføre kompetanseprogrammet i alle landsbyene i løpet av 2012.

7.2 Hovedprosjekt Vingelen turist 30 000 kr

Produkt-/bedriftsutvikling.

Overføringsverdi til alle landsbyene gjennom utarbeiding av kvalitetsstandarder, kommersialisering – salgstrening, produktpakking – kompetanseheving, tilrettelegge for samarbeid med destinasjonsselskap, gründerassistanse mv.,

8 Budsjett

	Tiltak	Gjennomføring	Beskrivelse	Kostnad	Finansiering		
					VSP	Kommune	Andre
1. Intern forankring -erfaringsuavksling							
1.1	Tiltaksmidler til fellestiltak for bygda	Alle	Søkbare midler for opprydning, tilrettelegging, informasjonstiltak, ryddeaksjoner, mobilisering!	750000	750000		
1.2	Markedsundersøkelse	Vingelen	Vingelen er pilot. Lager mal som kan tilpasses alle	80000	50000		30000
2. Overordnet merkevarebygging							
2.1	Administrasjon, koordinering og prosjektledelse	Felles	Lønn prosjektleder, konsulentbistand og møter/reiser, kontorleie	2900000	1100000	1500000	300000
2.2	Informasjon	Alle	Web, sosiale medier, magasin, profilering, standard informasjonsmateriell på informasjonssentre	1350000	1000000	100000	250000
3. Vertskapsrolla							
3.1	Vertskapskurs, Ambassadørarbeid	Alle	Forankring, medvirkning, kompetansebygging	750000	250000		500000
4. Kompetanse barn unge							
4.1	Utvikle og systematisere undervisningsopplegg		50% stilling fra jan til mai, Vingelen ansvarlig	300000	250000	50000	
4.2	Rådyrtråkket	Lom	Natursti. Videreutvikling. Pilotprosjekt som kan overføres i alle NPL	60000	30000	30000	
4.3	Prosjekt rekrutt og skarveskola	Geilo	Lokal mat og nasjonalpark for barneskole og ungdomsskole	50000	30000	20000	
5. Miljø							
5.1	Miljøfyrtåmsertifisering	Lokalt i alle NPL	Felles kurs, organisering og støtte til sertifisering	450000	150000	100000	200000
5.2	Prosjekt EL-sykkel	Vingelen	Nasjonalt pilotprosjekt, Engasjerende miljøtiltak	30000	30000		
6. Mat/Råvarer							
6.1	Arrangement for markering av NPL status	Alle	Landsbydag, VM i reinkjøtt, Matfestival, Nasjonalparkdag, Fokus lokal mat. Erfaringsutveksling/Landsbyhopping!	350000	150000	100000	100000
7. Produktutvikling							
7.1	Kursrekke IN	Alle	Støtte til bedrifter og gjennomføring, innsalg. Gjennomføres i alle landsbyene i løet av 2012,-13	850000	250000	100000	500000
7.2	Hovedprosjekt Vingelen Turist	Vingelen	Produkt-/bedriftsutvikling. Overføringsverdi: Utarbeide kvalitetsstandarder, kommersialisering – salgstrening, produktpakking – kompetanseheving, tilrettelegge for samarbeid med destinasjonsselskap, gründerassistanse mv.,	280000	30000		250000
Totalt:				8 200 000	4 070 000	2 000 000	2 130 000